

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 81/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť A. H., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom Mgr. R. Č., Š., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 3 Tpo 30/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. januára 2009 doručená sťažnosť A. H., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 0 Tp 82/06 a Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Tpo 30/08. Sťažnosť bola odovzdaná orgánom väzenskej a justičnej stráže a na poštovú prepravu 26. januára 2009.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre trestný čin vraždy. Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 82/06 z 25. septembra 2006 bol vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s účinnosťou od 25. septembra 2006 o 17.40 h. Krajská prokuratúra v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) podala okresnému súdu 13. júna 2007 obžalobu na sťažovateľa. Väzba v prípravnom konaní bola naposledy predĺžená do 25. júna 2007. Napriek tomu okresný súd po podaní obžaloby nerozhodol o ďalšom trvaní väzby do 25. júna 2007, pretože tak rozhodol až 21. septembra 2007 v rámci verejného zasadnutia o predbežnom prerokovaní obžaloby. Trestná vec bola potom vrátená do štádia prípravného konania 17. decembra 2007.

Podľa názoru sťažovateľa tým, že okresný súd nerozhodol o dôvodnosti ďalšieho trvania väzby v čase od 25. júna 2007 do 21. septembra 2007, došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru. Poukazuje pritom na právny názor vyslovený v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 187/07, podľa ktorého nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe len skutočnosť, že bola podaná obžaloba bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby rozhodlo výslovne konajúcim súdom.

Vzhľadom na uvedenú situáciu sťažovateľ požiadal 23. júla 2008 krajskú prokuratúru o prepustenie z väzby, pričom argumentoval už uvedenými skutočnosťami. Žiadosť bola postúpená okresnému súdu. Uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 0 Tp 82/06-247 z 22. septembra 2008 bola žiadosť zamietnutá. Uznesením krajského súdu č. k. 3 Tpo 30/08-255 z 18. novembra 2008 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá. Podľa názoru krajského súdu nebolo možné akceptovať námietku sťažovateľa, podľa ktorej medzi 25. júnom 2007 a 21. septembrom 2007 bol vo väzbe bez rozhodnutia súdu, keďže skoršími uzneseniami okresného súdu z 29. mája 2008 a krajského súdu z 13. júna 2008 bola dôvodnosť ďalšieho trvania väzby sťažovateľa potvrdená. To znamená, že oba sudy vo veci konali už po tej skutočnosti, ktorá mala byť podľa sťažovateľa dôvodom nezákonnosti jeho väzby, ako aj dôvodom pre jeho prepustenie z väzby.

Sťažnosť bola doplnená podaním z 23. januára 2009 doručeným ústavnému súdu 9. februára 2009, v rámci ktorého splnomocnený právny zástupca sťažovateľa upresnil, že sťažnosť smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 3 Tpo 30/08. Z tohto podania vyplýva aj to, že sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 3 Tpo 30/08 s tým, aby bolo uznesenie z 18. novembra 2008 zrušené a vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

V zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 1 dohovoru nemôže byť titulom pre držanie vo väzbe znamenajúce obmedzenie osobnej slobody len skutočnosť, že bola podaná obžaloba, bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne konajúcim súdom rozhodlo ešte predtým, ako uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená (I. ÚS 6/02, I. ÚS 204/05, III. ÚS 271/06, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Samotná skutočnosť, že vec bola postúpená súdu, nie je postačujúca na splnenie kritéria „zákonosti“ väzby v zmysle čl. 5 ods. 1 dohovoru a nemôže bez príslušného súdneho rozhodnutia odôvodniť ďalšie trvanie väzby (Stasaitis c. Litva z 21. marca 2002, § 59 až § 61).

Protiústavnosť väzby v dôsledku absencie jej ústavne akceptovateľného titulu nemôže byť následne odstránená neskorším súdnym rozhodnutím (II. ÚS 315/06, I. ÚS 115/07).

Uplatnená námietka sťažovateľa vychádza z už citovaných právnych názorov. S poukazom na skutočnosť, že sťažovateľ nenamietal úspešne v rámci predbežného prerokovania obžaloby okresným súdom na verejnom zasadnutí 21. septembra 2007, že vzhľadom na absenciu súdneho rozhodnutia o väzbe po 25. júni 2007 má byť prepustený, a nepodal v tejto súvislosti sťažnosť ústavnému súdu, v dôsledku čoho nedošlo ani k zrušeniu právoplatného uznesenia o ďalšom trvaní väzby z 21. septembra 2007, nemožno už teraz, teda v rámci neskoršieho skúmania dôvodnosti väzby, na uvedené skutočnosti prihliadnuť. Chýba totiž bezprostredná príčinná súvislosť medzi namietanou skutočnosťou a označenými článkami ústavy a dohovoru. Z rovnakého dôvodu nemožno neprihliadať na

neskoršie rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby, ktoré boli vydané po 21. septembri 2007 a pred 22. septembrom 2008.

Možno zhrnúť, že právne názory ústavného súdu, aplikácie ktorých sa sťažovateľ dovoľáva, by boli použiteľné iba vtedy, keby sťažovateľ napadol rozhodnutia všeobecných súdov o jeho ponechaní vo väzbe v rámci predbežného prerokovania obžaloby, čo sa však nestalo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2009